

Història de Grècia

Codi: 104210

Crèdits: 6

2024/2025

Titulació	Tipus	Curs
2503702 Ciències de l'Antiguitat	OB	2

Professor/a de contacte

Nom: Ignacio Borja Antela Bernardez

Correu electrònic: borja.antela@uab.cat

Equip docent

Marc Mendoza Sanahuja

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No se requiere ningún conocimiento previo de la historia de Grecia antigua. Se recomienda, empero, cierto conocimiento de la Antigüedad.

Objectius

L'assignatura es centrarà en l'anàlisi dels processos polítics, socials i culturals de l'antiguitat grega, fent especial èmfasi en l'època clàssica i hel·lenística. A més d'oferir eines de coneixement geogràfic, institucional i cultural sobre l'Antiga Grècia, un objectiu primari d'aquesta assignatura és introduir els diferents debats historiogràfics al voltant de les principals fites històriques de la civilització grega. A nivell metodològic, al final del curs, l'alumnat hauria de ser capaç d'analitzar, processar i interpretar qualsevol mena de material addicional, tant font primària com secundària, demostrant una primera assimilació dels principis bàsics de la metodologia de la recerca històrica

Competències

- Aplicar els principals mètodes, tècniques i instruments per a l'anàlisi històrica.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en

llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.

- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Resultats d'aprenentatge

1. Explicar els debats historiogràfics principals referents a l'antiguitat.
2. Identificar els mètodes propis de la història i la seva relació amb l'anàlisi de fets concrets
3. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.

Continguts

L'assignatura presenta un doble vessant (teòric i pràctic) amb intenció de proporcionar els continguts i competències necessàries a l'estudiant per a un coneixement adequat de la història de la Grècia antiga i la seva problemàtica historiogràfica. Bàsicament, els continguts es divideixen en 6 blocs.

1. Introducció i Grècia protohistòrica.

- Què és Grècia, què és ser grec? Introducció històrica a la idea de civilització grega.

- El món minoic i micènic.

- L'Època Fosca i la societat homèrica.

- La formació de la polis

- La colonització arcaica.

2. Grècia arcaica.

- La tirania arcaica.

- Cap a l'època clàssica: els models polítics d'Esparta i Atenes.

- Breu història de Lídia, Mèdia i Pèrsia.

3. Grècia clàssica.

- Les guerres contra els perses. La historiografia i Heròdot en context.

- L'imperialisme atenès.

- La Guerra del Peloponès i les aportacions de Tucídides.

- De l'imperialisme espartà a l'hegemonia de Tebes (el federalisme grec, s. IV aC)

- Breu història de Sicília i la Magna Grècia. Els cartaginesos.

- L'ascens de Macedònia: les reformes polítiques i militars de Filip II de Macedònia

- Alexandre el Gran: conquesta i la idea d'imperi universal.

4. Hel·lenisme

- Diàdocs
 - El món de l'Hel·lenisme
 - Els regnes hel·lenístics
 - Les lligues gregues
 - La irrupció de Roma
-

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Sessions teòriques	50	2	1, 2
Tipus: Supervisades			
Examen - Segona Part	28	1,12	1, 2
Test - Primer bloc	28	1,12	1, 3
Tipus: Autònomes			
Recurs audiovisual	38	1,52	1, 2, 3

El curs pretén introduir els estudiants en el problema de l'anàlisi crítica de fonts primàries i secundàries de la història de Grècia, per aquest motiu es considera vital assistir a lliçons teòriques i participar en activitats guiades. Així mateix, els continguts explicats a classe s'han de madurar a escala de persona mitjançant una lectura posterior i un bon ús de les tutories.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen - Segona Part	30%	1	0,04	1, 2

Participació i assistència	10%	1	0,04	1, 2
Recurs audiovisual	30%	2	0,08	3
Test - Primer bloc	30%	2	0,08	1, 2

L'avaluació consistirà en una sèrie de proves, que poden ser presencials o virtuals:

- Creació d'un recurs audiovisual de divulgació: L'alumnat haurà de dissenyar i realitzar un recurs audiovisual de divulgació per un esdeveniment o personatge de la Història de la Grècia Antiga. El recurs ha d'estar pensat per la seva difusió en xarxes socials i, per tant, ha d'adaptar la durada, el contingut, el llenguatge i l'estil.
- Examen tipus test del primer bloc. La prova consistirà en una prova de geografia i en la contestació de vint preguntes d'un test multiopció.
- Examen del segon bloc. La prova consistirà en una prova de geografia, la contestació de tres preguntes breus i l'explicació desenvolupada d'un dels temes.
- Participació i assistència a classe.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o la professora informará l'alumnat (Moodle) del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que es pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. El professor o professora vetllarà perquè l'estudiant pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

AVALUACIÓ ÚNICA

En relació amb l'opció d'avaluació única, es durà a terme una prova escrita competencial que tindrà com a objectiu posar a prova les habilitats competencials de l'alumnat que s'adscriu a aquesta mena de format avaluatiu (dins del període específic establert per a dur a terme aquesta adscripció). A la prova escrita competencial es podran usar tots els materials específics que es puguin considerar necessaris però no es podrà sortir de l'aula durant la prova. La prova es realitzarà en la data establerta per la facultat.

Bibliografia

Antela Bernárdez, Borja 2009: *Pèricles no hi és*, Barcelona: Editorial UOC.

- 2018: *Hellenismus. Ensayo de historiografía*, Zaragoza: Libros Pórtico.
- Antela Bernárdez, B. & Mendoza, M. (eds). *Filipo II de Macedonia*. Sevilla: Universidad de Sevilla.
- Bugh, G. (ed.), *The Cambridge Companion to the Hellenistic World*, Cambridge, 2006.
- Canfora, L., *Ideologías de los estudios clásicos*, Madrid, Akal, 1991.
- Domínguez Monedero, A., *La Polis y la expansión colonial griega*, Barcelona, Síntesis, 1991.
- , *Solón y Atenas*, Madrid, Alianza, 1999.
- Eckstein, A., *Mediterranean Anarchy, Interstate War and the Rise of Rome*, Berkeley, 2006.
- Finley, Moses I. *El mundo de Odiseo*, México, FCE, 1961.
- 1977: *Uso y abuso de la historia*, Barcelona: Crítica.
- , *Economía y sociedad en la antigua Grecia*, Barcelona, Crítica, 1984.
- (ed.), *Estudios sobre Historia Antigua*, Akal, Madrid, 1981.
- Fornis, César 2016: *Esparta. La historia, el cosmos y la leyenda de los antiguos espartanos*, Sevilla: Editorial Universidad de Sevilla.
- Glötz, G., *La cité grecque*, París, Albin Michel, 1968.
- Gómez Espelosín, Francisco Javier 2001: *Historia de Grecia antigua*, Madrid: Akal.
- Jaeger, Werner 2017 (1938): *Demóstenes*, México: Fondo de Cultura Económica.
- Martínez Lacy, Ricardo 2012 (2004): *Historiadores e historiografía de la antigüedad clásica*, México: Fondo de Cultura Económica.
- Millar, F., *Rome the Greek World, and the East, I*, Chapel Hill, The University of North Carolina Press, 2002.
- Moreno Leoni, Álvaro 2017: *Entre Roma y el Mundo griego. Memoria, autorrepresentación y didáctica del poder en las Historias de Polibio*, Córdoba: Editorial Brujas.
- Mossé, C., *Les institutions politiques grecques*, París, Armand Colin, 1967.
- *Historia de una democracia: Atenas*, Madrid, Akal, 1987.
- Oliva, P., *Esparta y sus problemas sociales*, Madrid, Akal, 1983.
- Parker, V., *A History of Greece 1300 to 30 BC*, Oxford, 2014.
- Plácido, D., *Introducción al Mundo Antiguo: problemas teóricos y metodológicos*, Madrid, 1993.
- 1997: *La sociedad ateniense. La evolución social en Atenas durante la guerra del Peloponeso*, Barcelona: Crítica
- 2012: *La crisis de la ciudad clásica y el nacimiento del mundo helenístico*, Buenos Aires: Miño y Dávila.
- Pomeroy, S. et alii, *La Antigua Grecia*, Barcelona, Crítica, 2001.
- Sancho Rocher, Laura 2012: *Democracia e imperialismo marítimo: Atenas, siglos V-IV a.C. Fuentes y cuestiones historiográficas*, Madrid: Liceus.
- Scheidel, W. et alii (eds.), *The Cambridge Economic History of the Greco-Roman World*, Cambridge, 2007.

- Shelmerdine, C. (ed)., *The Cambridge Companion to the Aegean Bronze Age*, Cambridge, 2008.
- Sinclair, Robert Keith 1999: *Democracia y participación en Atenas*, Madrid: Alianza.
- Snodgrass, A., *Archaic Greece: The Age of Experiment*, Londres, 1980.
- Ste. Croix, G.E.M., *La lucha de clases en el mundo griego antiguo*, Barcelona, Crítica, 1988.
- Struve, V.V., *Historia de la Antigua Grecia*, Madrid, Akal Textos, 1979.
- Valdés Guía, Miriam 2012: *La formación de Atenas: gestación, nacimiento y desarrollo de una polis (1200/1100-600 a.C.)*, Zarazoga: Libros Pórtico.
- Vlachos, G.C., *Les sociétés politiques homériques*, París, PUF, 1974.
- VV.AA., *Historia del mundo clásico a través de sus textos (2 vols.)*, Madrid, Alianza, 1999.
- Zaragoza, Joana; Fortea, Gemma (ed.) 2012: *Gynaikes, mulieres. Mirades sobre la dona a Grècia i a Roma*, Tarragona: Arola Editors.

Programari

Es farà servir sobre tot el programari moodle de l'aula del campus virtual.

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt